

Nibud Jaarverslag 2022

Het leven moest betaalbaar blijven

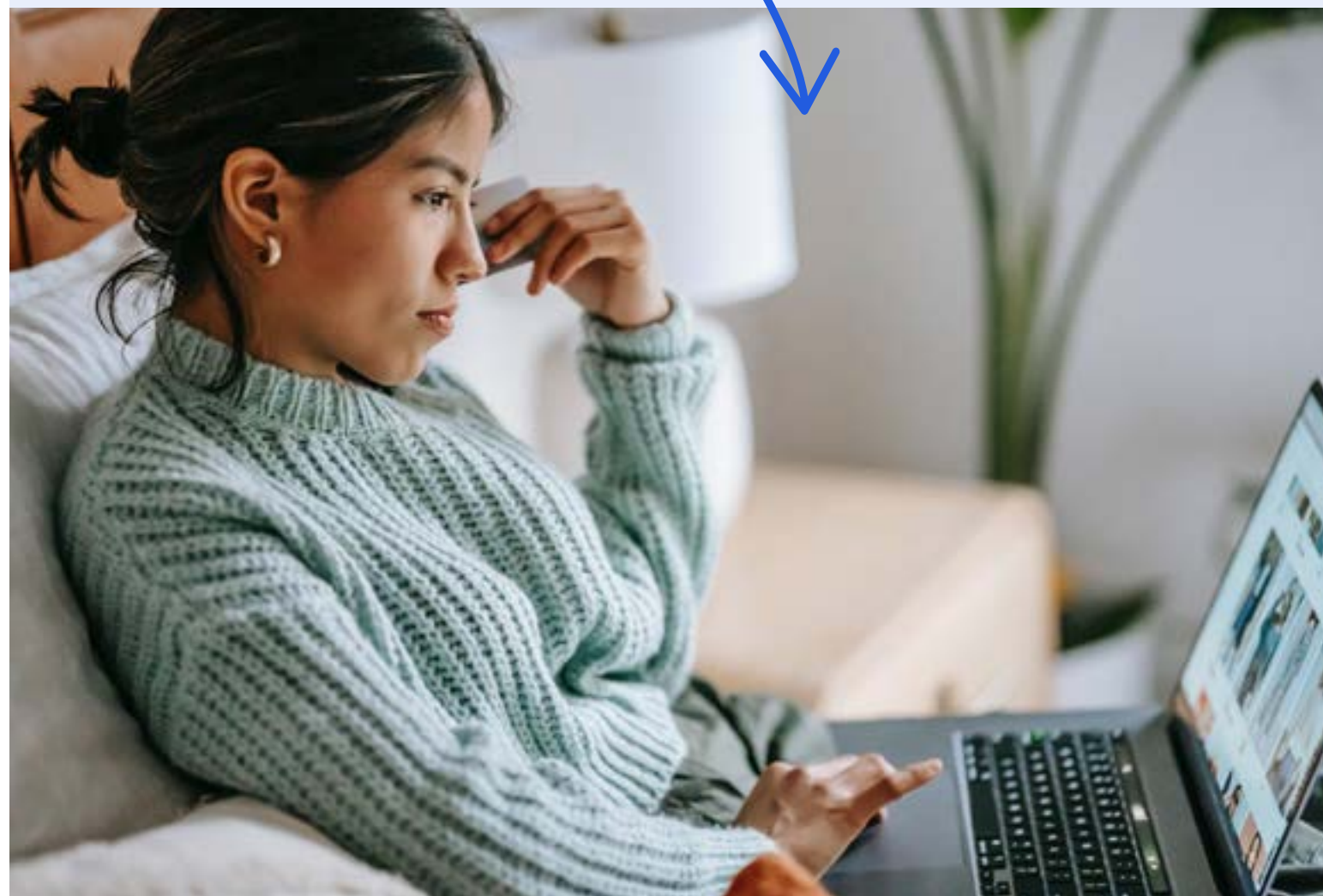
In 2022 beheersten de torenhoge inflatie en ongekend gepeperde energierekeningen niet alleen het dagelijks leven van de Nederlandse huishoudens, maar ook de dagelijkse werkzaamheden van de Nibud-medewerkers. Op al onze terreinen speelden deze onderwerpen de hoofdrol. We ontvingen telefoontjes en mails van zeer verontruste consumenten. We zagen in onderzoek de gevolgen van de enorme uitgaven waar mensen voor kwamen te staan. We deelden onze zorgen erover met de buitenwereld. En we riepen de maatschappij op om het leven betaalbaar te houden. 2022 was nijpend, onzeker en stressvol. Onze inspanningen waren er op alle fronten op gericht om de last van de inflatie te verlichten.

Mijn Jaaroverzicht

UITGAVEN	jan-2021 €	jan-2022 €	jan-2023 €
Vaste lasten	1.300	1.600	?
Reserveringsuitgaven	300	300	?
Huishoudelijke uitgaven	500	600	?
TOTAAL	0	- 400	?

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Het Nibud in 2022	4
Bestaanszekerheid, inflatie en energie	5
Jongeren en geldzaken	11

Lange termijn	14
Wonen	15
Onderzoek en advies	17
Nieuwe website	19
Deskundigheidsbevordering	19

Voorlichting op maat	21
Samenwerking	23
Het Nibud in cijfers	25
Balans	26
Verklaring van de onafhankelijke accountant	27
Het Nibud in het kort	28

Directeur Arjan Vliegthart:

‘Schulden liggen niet meteen aan de oppervlakte en ijlen vaak lang na’

Aan het einde van 2021 keken we hoopvol uit naar het jaar waarin we de coronacrisis achter ons zouden kunnen gaan laten en het leven weer z'n oude vertrouwde draai zou vinden: 2022. De energierekeningen die toen al een enorme vlucht aan het nemen waren, vertroebelden die stip op de horizon waar we reikhalzend naar uitkeken wel wat, maar verwachtingsvol bleven we. Tot eind februari. Nog voordat de laatste coronamaatregelen waren opgeheven en we opgelucht adem konden halen, viel Rusland Oekraïne binnen. Met ingrijpende en onvoorstelbare gevolgen voor de mensen daar en onzekerheid voor ons. Hoe dichtbij zou deze oorlog komen?

Energie

Het verdriet van de Oekraïners werd zichtbaar en tastbaar in alle vluchtelingen die we hier konden opvangen. Wijzelf betaalden tamelijk snel astronomische prijzen voor zonnebloemolie, als het tenminste nog verkrijgbaar was. En we maakten ons grote zorgen over het Russische gas waarmee we onze huizen verwarmen. De oorlog versterkte de inflatie en de energieprijzen bleven stijgen. Bij het Nibud zagen we dat het voor veel mensen onmogelijk zou worden om nog rond te kunnen komen als de overheid niet zou ingrijpen. We pleitten samen met anderen voor maatregelen als een prijsplafond. En we werden gehoord.

Het leven weer betaalbaar, dat doen we met elkaar

Ons onderzoek *Rondkomen en betalingsproblemen* dat we in november publiceerden liet zien dat veel huishoudens in 2022

inderdaad gebukt gingen onder de hoge vaste lasten en de stijgende uitgaven. Wat ons betreft had niet alleen de overheid hierin een verantwoordelijkheid te nemen, maar lag daar net zo goed een rol voor corporaties, private partijen en bijvoorbeeld werkgevers. Met onze campagne *Het leven weer betaalbaar, dat doen we met elkaar* mobiliseerden we anderen om initiatieven te nemen. Zelf boden we alle Nederlanders een gratis online cursus aan: *Aan de slag met je geldzaken*. Met deze cursus kon iedere digitaal vaardige zelfstandig (weer) grip op de huishoudfinanciën krijgen.

Beleid

Uiteraard was deze cursus niet bedoeld voor de mensen die al jaren – en in 2022 al helemaal – tegen de klippen op budgetteren. Voor hen hielp in een tijd waarin de inflatie hoger dan ooit was, alleen een hoger inkomen om het hoofd boven water te houden. Ook daarover lieten we van ons horen en we waren dan ook blij dat het kabinet deze oplossing omarmde en de uitkeringen met 10 procent verhoogde. Ook volgend jaar houden we vinger aan de pols bij beleidsmakers met onze MER-ren (Minima Effect Rapportages) en trainen we andere professionals in het vroegtijdig herkennen van problemen om erger te voorkomen. Schulden liggen immers niet meteen aan de oppervlakte en ijlen vaak lang na. Het Nibud blijft daar – ondanks alle maatregelen – altijd alert op.

36

Medewerkers

4

Speerpunten

- Bestaanszekerheid
- Jongeren
- Lange termijn
- Wonen

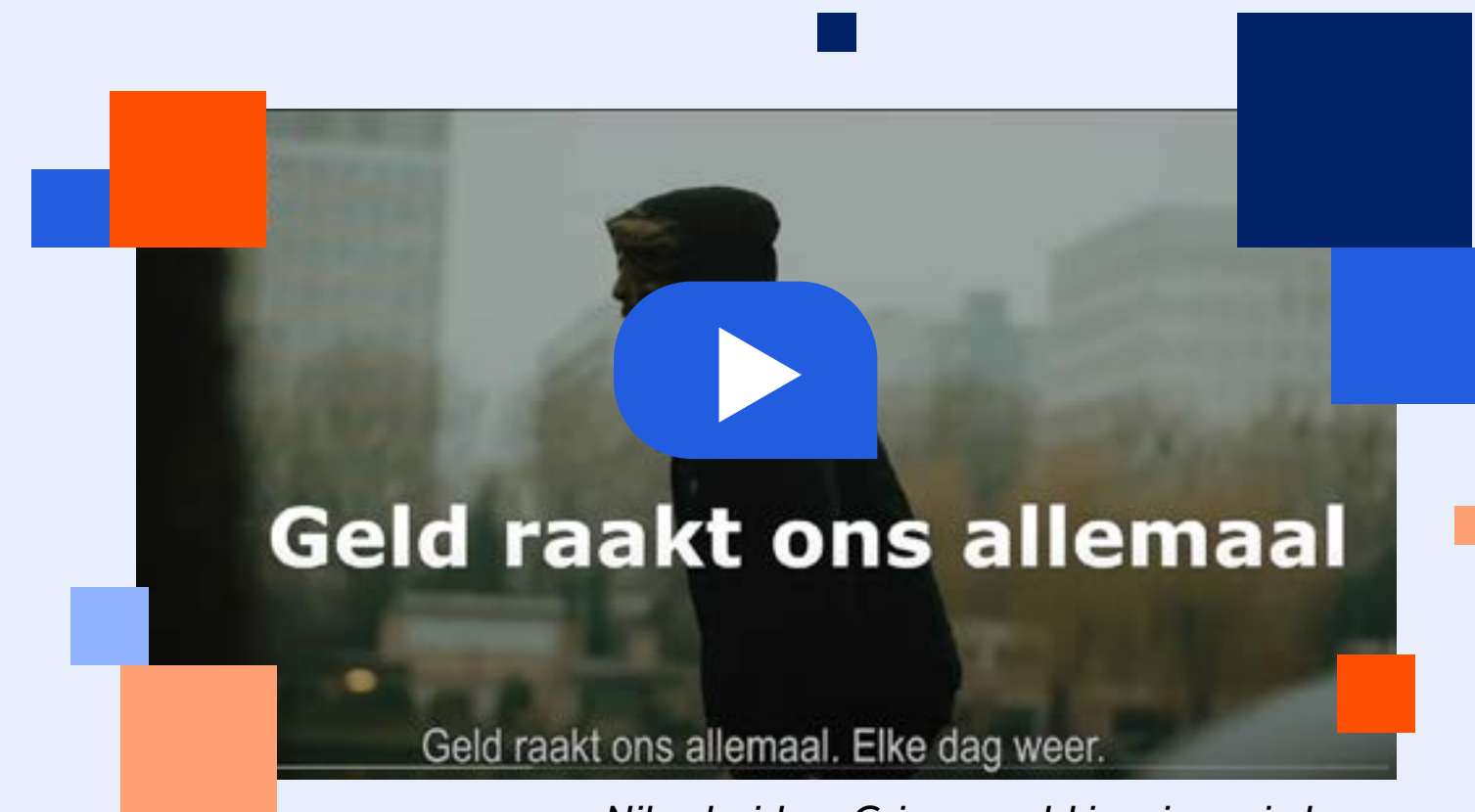
14

Tools en tests

11

Geldplannen

Nibud-video: Grip op geld is grip op je leven

- Nibud.nl domein: **5.3 miljoen** keer bezocht
- **77.875** nieuwsbriefabonnees
- **2.451** keer contact via e-mail of telefoon
- **44.306** keer genoemd in on- en offline media
- **116** aansluitingen bij Startpunt Geldzaken

➔ Alle cijfers zien? Kijk dan op **pagina 25**.

Bestaanszekerheid, inflatie en energie

Compensatie voor huishoudens

Nibud ziet koopkrachtdalingen tot ruim € 100 per maand

De inflatie die onze maatschappij eind 2021 al in haar greep had, gaven de eerste koopkrachtberekeningen van 2022 een extra lading. Het Nibud was al somber over de koopkracht voor het nieuwe jaar, maar de plotseling sterk gestegen energieprijzen deden de koopkracht in januari nog verder dalen dan verwacht. [Onze berekeningen](#) lieten zien dat huishoudens er tussen de € 9 en € 116 per maand op achteruit gingen. Loonstijgingen konden dit niet verhelpen, zonder salarisverhoging daalde de koopkracht met ruim € 200 per maand. Het Nibud roept gemeenten op om de compensatie van dan nog € 200 zo snel mogelijk uit te keren aan huishoudens met lage inkomens.

← Telegraaf, 18 januari 2022

Langdurig hoge inflatie vraagt veel van huishoudens, meer hulp en ondersteuning nodig

In februari verwachtte De Nederlandsche Bank (DNB) dat de hoge prijzen nog wel even zouden aanhouden. Daarop riep het Nibud het rijk en de gemeenten opnieuw op om vaart te maken met de energiecompensatie van € 200. Want door aanhoudende inflatie zal het aantal huishoudens dat moeite heeft met rondkomen, gaan stijgen. Arjan Vliegthart vertelde erover in het Radio1-journaal.

De periode van verhoogde inflatie duurt tot volgend jaar zomer, en misschien wel langer. President Klaas Knot van De Nederlandsche Bank verwacht in het vierde kwartaal van dit jaar de eerste renteverhoging. In het *NOS Radio 1 Journaal* meer uitleg van economieredacteur Lisa Schallenberg en van Arjan Vliegthart, directeur-bestuurder van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud).

Bron: NPO Radio 1, 7 februari 2022

Bestaanszekerheid, inflatie en energie

Compensatie voor huishoudens

Inflatie gevaar voor magere koopkrachtstijging tijdens Rutte IV

De hoge inflatie zou ook gevolgen hebben voor de plannen van het 4^e kabinet Rutte. Daarom vroeg de Tweede Kamer het Nibud om te berekenen hoe de koopkracht zich tijdens de nieuwe kabinetsperiode zou ontwikkelen. Op basis van het coalitieakkoord zag het Nibud tussen 2022 en 2025 een koopkrachtstijging van een half procent. Van die stijging zou echter weinig overblijven als de hoge inflatie in deze jaren aanhield. Wat opviel, waren de plannen die Rutte IV had met de huurtoeslag. Het Nibud constateerde dat die voor veel huurders nadelig zouden uitpakken en een forse koopkrachtdaling zouden veroorzaken.

Koopkracht coalitieakkoord

Berekeningen n.a.v. coalitieakkoord Rutte-IV

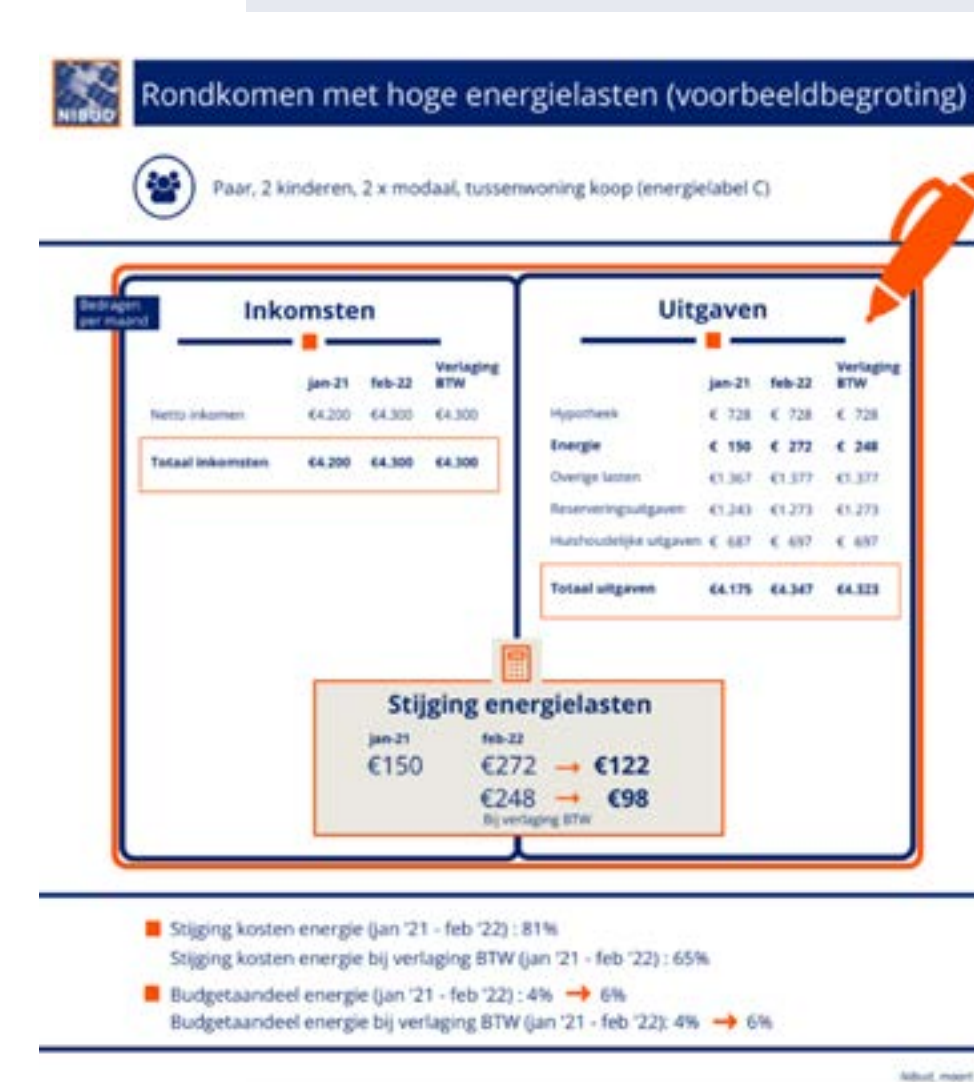
Jasja Bos, Marcel Warnaar, Marjan Verberk

Betaalbaarheid energie

Energie 10 procent goedkoper door btw-verlaging

In een poging om grip te krijgen op de betaalbaarheid van de energierekening wilde het kabinet het btw-tarief op energie vanaf 1 juli verlagen van 21 naar 9 procent. Het Nibud berekende het effect. Het scheelde een

huishouden dat eerst € 100 betaalde en nu € 190, slechts € 19 per maand. Op een maandelijks netto-inkomen van € 1.091 besloeg de energierekening daarmee nog steeds een onevenredig groot deel (11 procent). Deze huishoudens zouden zo jaarlijks € 1.380 tekortkomen. Inmiddels was besloten om de energiecompensatie te verhogen tot € 800. Een gat van bijna € 600 moest dus nog worden gedicht. Ook op het budget van hogere inkomens had de hoge energierekening veel invloed.

Bestaanszekerheid, inflatie en energie

Gevolgen hoge energiekosten

Middeninkomens reddden het niet meer zonder bezuinigen

Begin juni zag het Nibud opnieuw reden om aan de bel te trekken over de gevolgen van de hoge energierekeningen. Huishoudens met een middeninkomen die eerder redelijk goed konden rondkomen, hadden daar steeds meer moeite mee. Ze ontkwamen niet aan bezuinigen of het inzetten van hun spaargeld voor de maandelijkse uitgaven. Het Nibud riep hen op om inkomsten

en uitgaven goed in kaart te brengen om grip op hun geld te houden. In dezelfde week meldde het CPB dat tussen de 670.000 en 1,2 miljoen huishoudens moeite konden gaan krijgen met het betalen van hun vaste maandelijkse lasten.

NOS Nieuws • Dinsdag 10 mei 2022, 14:15

Ook middeninkomens vrezen rekeningen niet te kunnen betalen, horen ze bij Nibud

Niet alleen minima worden getroffen door de inflatie. "Veel meer dan anders", krijgt het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) telefoontjes, mails en berichten van mensen die zeggen niet rond te kunnen komen. "Opvallend genoeg" nu ook meer van de inkomensgroep daarboven.

"Meer dan de helft van de vragen gaat over hun energierekening, en dan hebben we april nog niet eens goed in beeld", zegt Nibud-woordvoerder Gabriëlla Bettonville. "Medewerkers die hier al twintig jaar consumentenvragen beantwoorden zeggen dit nog nooit te hebben meegemaakt."

Steeds meer hulpvragen

In de eerste maanden van 2022 kreeg het Nibud steeds meer vragen van consumenten die geen minimuminkomen hadden, maar toch niet meer rond konden komen. Een groot deel van die vragen ging over de explosief gestegen energieprijzen. Gemeenten en andere (hulp)instanties vroegen het Nibud hoe zij het beste om konden gaan met het toenemende aantal mensen dat moeite had om de rekeningen te betalen. De allerlaagste inkomens konden terugvallen op vangnetten van de gemeente, maar voor iets hogere inkomens waren die er veel minder. En had je geen buffer (meer), een te hoge huur of was je zzp'er en ziek, dan kon je tegenvallers vrijwel niet opvangen.

Het Nibud gaf aan dat reparatie van de koopkracht niet uit kon blijven.

'De mensen die ik spreek, hebben grote zorgen en vaak moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. We helpen met tips en tools of verwijzen door naar de juiste instantie.'

- Leontine van den Dungen

Bron: NOS, 10 mei 2022

Bestaanszekerheid, inflatie en energie

Groeiend aantal huishoudens financieel klem

Vroeg in de zomer zag het Nibud dat niet alleen de vaste lasten flink waren gestegen, maar dat ook de huishoudelijke uitgaven enorm stegen. Een huishouden met een 2x modaal inkomen was € 188 meer kwijt aan energie en boodschappen dan in januari 2021. De druk van deze 2 uitgavenposten op de begroting was dusdanig groot dat huishoudens iedere maand steevast geld tekortkwamen. Intussen was de energietoeslag met € 500 verhoogd naar € 1.300, maar het Nibud vreesde dat ook dat bedrag niet voldoende zou zijn. We vonden het belangrijk dat de oorzaak van de geldproblemen werd aangepakt. Het leven moest weer betaalbaar worden en we keken naar oplossingen in landen als Frankrijk en België, die al maatregelen hadden genomen om de energierekening zo laag mogelijk te houden. Ook in Nederland moest de stress verhuizen van de keukentafel naar de bestuurstafel.

Oproep tot energieplafond

Nibud bij rondetafelgesprek in Tweede Kamer

De vaste Tweede Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat nodigde in september Nibud-directeur Arjan Vliegthart uit voor een rondetafelgesprek. De commissie wilde graag meer weten over de financiële situatie van huishoudens. De stijging van de energieprijzen raakte de hele samenleving. Vliegthart waarschuwde de commissie voor een armoede- en schuldencrisis als er niet snel iets aan de stijgende kosten werd gedaan. In het [Nibud-position paper Betaalbaarheid en energie](#) lees je er meer over. Hierin riep het Nibud opnieuw op om een plafond of sociaal tarief te gaan hanteren zodat de energierekening betaalbaar zou blijven.

Bestaanszekerheid, inflatie en energie

Nibud opgelucht: plafond energieprijzen helpt erger voorkomen

Op Prinsjesdag 2022 bleek dat overheidsmaatregelen ervoor zorgden dat 2023 financieel een minder zwaar jaar zou worden dan dit jaar. Dat concludeerde het Nibud na de bestudering van de jaarlijkse Miljoenennota. Hoewel we vonden dat het plafond op de energieprijzen er al in 2022 had moeten zijn, waren we opgelucht dat het

kabinet er voor het komende jaar wel voor koos. Tezamen met alle andere maatregelen repareerde het kabinet de koopkracht min of meer terug naar het niveau van 2021. Geen echte vooruitgang dus, maar voor de meeste huishoudens verwachtten we voor 2023 ook geen verdere achteruitgang.

Huishoudtype	Koopkrachtpercentage 2022-2023 (lage inflatie: 2,6 procent)	Netto per maand in euro's	Wat overblijft: 2023-2022 in euro's
Alleenstaand bijstand	7,8	121	128
Alleenstaand minimumloon € 25.000	9,7	192	57
Alleenstaand € 40.000 (iets meer dan modaal)	3,3	81	-93
Alleenstaand € 75.000 (iets minder dan 2x modaal)	2,7	108	-179
Gezin 2 kinderen bijstand	9	229	182
Gezin 2 kinderen € 35.000 (iets minder dan modaal)	8,9	198	0
Gezin 2 kinderen € 70.000 (iets minder dan 2x modaal)	4,2	170	-110
Alleenstaand zzp € 25.000	2,7	65	-95
Alleenstaand AOW	6,7	122	115
Alleenstaand AOW + pensioen € 15.000	5,4	125	-45

'Met koopkrachtplaatjes kunnen mensen zien wat er gaat veranderen in hun portemonnee. Omdat we dat niet voor iedereen kunnen doen, rekenen we met 117 voorbeeldhuishoudens.'

- Jasja Bos

Betalingsproblemen stapelen zich op

Het Nibud-rapport *Rondkomen en betalingsproblemen 2022* - dat we in november publiceerden - liet zien dat steeds meer mensen betalingsherinneringen ontvangen, betalingsregelingen treffen of om een voorschot op hun salaris vragen. 42 procent van de ondervraagden zei in het afgelopen jaar 1 of meer betalingsproblemen te hebben gehad. Tegelijkertijd bleek dat huishoudens enorm hun best doen om alle rekeningen te betalen. Ze gebruiken hiervoor spaargeld en lenen geld bij familie en vrienden. Het Nibud sprak van een uitgavencrisis en keek verwachtingsvol uit naar het effect van de koopkrachtmaatregelen voor 2023.

Top 3 acties bij betalingsachterstanden:

- > Spaargeld gebruiken 30% (in 2018 21%)
- > Geld lenen bij familie en vrienden 20% (in 2018 12%)
- > Betalingsregeling treffen 20% (in 2018 4%)

Bestaanszekerheid, inflatie en energie

Campagne

Het leven weer betaalbaar, dat doen we met elkaar

De resultaten van het rapport *Rondkomen en betalingsproblemen 2022* logen er niet om. Daarom besloot het Nibud consumenten te steunen met de gratis online cursus *Aan de slag met je geldzaken*. Deze cursus maakte deel uit van de campagne *Het leven weer betaalbaar, dat doen we met elkaar*. Het voorkomen

van financiële problemen is tenslotte aan meerdere partijen voorbehouden. *Aan de slag met je geldzaken* helpt huishoudens om grip op hun geld te krijgen, houden en verstevigen. Er zijn verschillende modules, bijvoorbeeld over de administratie, uitgaven en geld tekortkomen.

Inspiratiewebinar

Bestaanszekerheid en de rol van gemeenten

Op het gebied van bestaanszekerheid en inkomensondersteuning stonden gemeenten voor een uitdaging in het door inflatie en historisch hoge energierekeningen beheerste 2022. Daarom gaf het Nibud in mei het inspiratiewebinar *Bestaanszekerheid en de rol van gemeenten*. Sandra Schoenmakers van het Nibud organiseerde het webinar: 'Voor huishoudens met een minimuminkomen was het een bijna onmogelijke opgave om rond te komen. Tegelijkertijd kent ook het minimabeleid van gemeenten zijn grenzen.' Sprekers als Esmah Lahlah van de gemeente Tilburg, Thomas Kampen van de Universiteit voor Humanistiek en Nibud-onderzoeker Corinne van Gaalen verkenden welke mogelijkheden gemeenten hadden om huishoudens uit de rode cijfers te houden.

Jongeren en geldzaken

ANGLE

Co-creatie met jongeren

Ook in 2022 werkten we aan het internationale project ANGLE (A Network Game for Lifecycle Education). ANGLE wil de financiële geletterdheid van jongeren vergroten met innovatieve onderwijstechnieken, gemaakt in co-creatie met de doelgroep. In 2022 maakten we een serie boekjes, beschikbaar in print en als online pdf. Deze boekjes behandelen belangrijke keuzemomenten in het leven en laten jongeren zien wat de gevolgen van hun keuzes zijn. Bijvoorbeeld: blijf je studeren of ga je werken? Ga je een huis huren of kopen? En wanneer begin je met sparen, bijvoorbeeld voor je pensioen? In de toekomst volgen er meer leermiddelen, zoals een bordspel en video's waarbij verschillende levensloopsituaties worden nagebootst.

Financiële educatie leert jongeren hoe ze met geld om moeten gaan. Dat maakt hen financieel weerbaar en redzaam; iets waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Het Nibud wil dan ook meer aandacht in het onderwijs voor omgaan met geld. ANGLE maakt onderdeel uit van het Erasmus+programma. Voor het project werken we nauw samen met Tilburg University. Andere deelnemers aan ANGLE komen onder meer uit Frankrijk, Polen en Italië.

Jongvolwassenen en hun geld

Onderzoek met de Rabobank

Hoe bereiden jongvolwassenen zich financieel voor op de toekomst? Die vraag stond centraal in het onderzoek *Jongvolwassenen en hun financiële doelen*, dat het Nibud in 2022 in samenwerking met Rabobank deed. Het onderzoek geeft inzicht in de financiële gezondheid van jongvolwassenen en de manier waarop zij zich voorbereiden op belangrijke beslissingen en gebeurtenissen, zoals het kopen van een huis.

Vrijwel alle jongvolwassenen hebben financiële doelen, blijkt uit het onderzoek. Gemiddeld zijn dat er 8,6. Belangrijke financiële doelen zijn leuke dingen doen en geld achter de hand hebben voor onvoorziene uitgaven. Zij willen 'prettig leven' en/of 'niet in de problemen komen'. Sparen is hiervoor de meest gebruikte strategie. Op nummer 3 van financiële doelen staat een huis kopen.

Jongvolwassenen hebben behoefte aan informatie, bijvoorbeeld tips om doelen te halen: hoeveel geld is daarvoor nodig en welke ervaringen hebben anderen? Zowel Rabobank als het Nibud gebruiken de inzichten uit het onderzoek in de voorlichting en dienstverlening aan deze doelgroep.

'We willen jongvolwassenen graag helpen op weg naar financiële redzaamheid. Dat vinden we een brede maatschappelijke taak. Deze doelgroep is dan ook 1 van onze 4 speerpunten!
- Annette Groen

Jongeren en geldzaken

Rapport

Hoe toereikend is de nieuwe basisbeurs?

In 2022 vroeg het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) ons door te rekenen of studenten met de nieuwe basisbeurs rond kunnen komen en wat de beurs betekent voor een financiële bijdrage van de ouders. Voor een aantal voorbeeldsituaties keken we daarom in hoeverre ouders met studerende kinderen hun eigen minimale uitgaven nog kunnen betalen als zij ook hun studerende kind financieel ondersteunen. Naast de minimale uitgaven keken we naar de gemiddelde bestedingen van deze huishoudens.

Uit onze berekeningen bleek dat de herinvoering van de basisbeurs voor een groot deel van de ouders en studenten een positief effect heeft, dat overigens wordt getemperd door de hoge inflatie. Het positieve effect geldt niet voor huishoudens met een 1,5x modaal inkomen. Zij zullen flink moeten bezuinigen om mee te kunnen betalen aan de studie van hun kinderen. Deze studenten zullen naar verwachting moeten (blijven) lenen, of een forse bijbaan moeten vinden om te kunnen studeren.

Nibud-podcast

Geldpraat

In 2022 verschenen er weer 7 nieuwe afleveringen van de Nibud-podcast *Geldpraat*, waarmee 3 jonge (d.w.z. boven de 25, maar onder de 35) Nibud-medewerkers geldzaken bespreekbaar willen maken. Met hulp van experts proberen zij een antwoord te vinden op actuele vragen als 'Kost thuiswerken echt € 2 per dag?', 'Hoe realistisch is de FIRE-movement?' en 'Wat is koopkracht nou eigenlijk?'. Ook algemenere, meer tijdloze thema's komen aan bod. Zoals werken als zzp'er, toeslagen aanvragen en sparen voor een buffer. Alle afleveringen van *Geldpraat* zijn te beluisteren via de bekende podcastkanalen.

Geldstress bij jongeren

Samen met de Universiteit Leiden volgde het Nibud 3 jaar lang mbo-jongeren vanuit het laatste jaar van hun opleiding.

Jongeren die dus met belangrijke veranderingen en beslissingen te maken kregen. We onderzochten welke factoren samenhangen met het financieel welzijn van jongeren. Want waarom beweegt de ene jongere zich vrijwel zonder geldzorgen door het leven terwijl anderen juist veel geldstress ervaren? Op basis

van dit onderzoek adviseerden we om sparen makkelijker te maken, coulance te tonen met jongeren als het een keertje misgaat en jongeren te beschermen tegen financieel onverstandige keuzes.

Jongeren en geldzaken

GeldChecker 18 in Almere

5 manieren om sneller te sparen

Aaargh... je bent aan het sparen, maar het gaat je niet snel genoeg. Concentreer hier nieuwe sneakers daar en voor je het weet is je geld alweer op. Daar gaat die geweldige geldreus van je. Hoe ga je ook genoeg geld bij elkaar sparen om 'm wel uit te laten komen? Met deze 5 tips voor je jouw spaartempo op.

1. Werken

Momenteel, eind 2022 is er sprake van een krappe arbeidsmarkt. Dit betekent dat er niet genoeg mensen zijn om al het werk te doen. Goed nieuws voor jou. Omdat worden namelijk nieuwe medewerkers gezocht. Waar het goede nieuws is dat er veel mogelijkheden zijn om te werken aan de slag in de nieuwe kuffertjes op de markt? Bedenk met jou ook licht om te gaan de dag. Heb je al een baan, vraag dan of je meer uren kunt werken wanneer jou dat uitkomt. In de vakanties bijvoorbeeld. Maar uren = meer salaris = meer spaargeld!

2. Extra inkomen opzij zetten

Heb je vakantiegeld ontvangen? Of heeft een familielid jou een groot bedrag gegeven? Dan wil je dat geld misschien meteen uitgeven. Dat is niet zo gek, want je kunt constant in de verandering om geld uit te geven. Elke dag ontvang je mailtjes met berichten van je favoriete winkels. En op social media zie je advertenties van de winkel. Staps in een nachtje over en bedenk: waar wordt ik op de lange termijn bij want is dat van een kopers, of van het sneller bereiken van mijn gelddoelen? Probeer het geld opzij te zetten totdat je het antwoord weet.

3. Automatisch sparen

Choi, je salaris is gestort. En je stuft ook. Als je op een rijtje hebt veel beslag in elke maand zou kunnen sparen. Is het slim om dat nu geld opzij te zetten. Dat kun met automatisch sparen in de app van jouw bank. Het is een paar keer automatisch een vast bedrag dat je zelf kiest. Zo ga je je spaargeld zonder dat je er iets voor hoeft te doen.

4. Doel sparen in de app

Misschien kan je in de app van jouw bank ook voor verschillende doelen sparen. Een voorbeeld: vakantie, nieuwe scooter of inrichting huis. Het is slim om een doel te kiezen. En bedenk je ook met welke bedragen kun je soms een heel eind. € 50 per maand is € 600 op jaarbasis. Over 5 jaar zit er dan € 3.000 in het potje. Wow!

5. Beleggen

Zelfs je op de voorhand van deze uitgave kunt komen, tussen steeds meer jongeren ervoor om hun geld te beleggen. Dat is logisch. Nu de rente op spaargeld zo laag is, gaan mensen op zoek naar andere manieren om vermogen op te bouwen. Het beleggen kun je goed vinden, maar het is nog een moeilijke manier. Bedenk je voordat je begint goed in de voor- en nadelen. En beleg met geld dat je eigenlijk niet kunt missen. Check de pagina homepage voor meer tips.

Gemak = duur

Is 'treat yourself' jou op het lijf geschreven? Bestel je vaak koffie of hapje in het café elke dag een cappuccino met havermelk buiten de deur? Wees je er dan van bewust hoeveel geld het je zou schelen als je dat niet deed. Bestel voor jezelf eens uit wat al die kleine, dagelijkse bedragen je kosten als je ze bij elkaar optelt. Zoals Neza deed.

“ Bij steeds meer koffietentjes krijg je korting als je je eigen beker te go meeneemt. Goedkopere koffie en nog duurzamer ook! ”

Nouchka

Wat moet je allemaal regelen als je 18 wordt? En wat gebeurt er eigenlijk als je je zorgverzekering niet betaalt? Deze én meer vragen beantwoordden we in de *GeldChecker 18 in Almere*, een speciale editie van de Nibud Geldkrant die we samen met de gemeente Almere maakten voor jongeren uit de stad.

De contentformule is gebaseerd op de Nibud-leerdoelen en scherpsten we aan met input van de doelgroep. Zo ontstonden 8 pagina's vol verhalen en tips, waarbij jongeren uit Almere veelvuldig aan het woord komen. Zoals Martijn, die op zijn 14de begon met ondernemen en inmiddels 3 bedrijven heeft. En Benthe, Barend en Tara, die op straat vertellen hoe zij eigenlijk aan hun geld komen. Of Naomi, die meedeed aan het lokale werk-leerproject Learn2Work en lezers aanraadt om hulp te zoeken als je dat nodig hebt. Op de achterzijde van de *GeldChecker 18 in Almere* staat een handig overzicht van alle hulporganisaties in de buurt.

Dit project werd gefinancierd door Menzis.

Hoe praat je over geld?

Gesprekshandreiking voor docenten

Als je geldzorgen hebt en niet kunt rondkomen, kan dit veel invloed hebben op hoe je dagelijks functioneert. Dit geldt uiteraard ook voor jongeren, dat zagen we in het onderzoek *Geldstress bij jongeren*. Geldproblemen werken door op school en in de klas. Maar docenten herkennen signalen niet altijd en praten over geld is lastig, voor jongeren én als docent. Daarom maakten we samen met Diversion een Gesprekshandreiking voor docenten in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Het [pdf-bestand](#) bestaat uit 7 pagina's en geeft een compact overzicht: van de signalen die kunnen wijzen op geldproblemen tot tips voor een goed gesprek en passende doorverwijzing. Het document helpt docenten signalen te herkennen en het gesprek aan te gaan. Zodat deze kwetsbare doelgroep eerder de hulp krijgt die zij nodig heeft.

Een aantal docenten keek mee bij de ontwikkeling van de Gesprekshandreiking. Het Nibud en Diversion werken ook samen aan het armoede- en schuldenpreventie-programma *MoneyWays*, waarbij peer educators met jongeren in de klas het gesprek aangaan over geld.

In gesprek over geld

Voor wie is deze handreiking?

Voor iedereen die in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs contact heeft met leerlingen of studenten. Denk daarbij niet alleen aan docenten die voor de klas staan, maar ook aan mentoren, administratief medewerkers en intern begeleiders. Ook als je vanuit een andere rol of beroepsrol contact hebt met jongeren, kun je gebruikmaken van deze handreiking. Niet alle jongeren hebben van huis uit inbegrepen hoe zij om kunnen gaan met geld. Dat maakt hen kwetsbaar.

Je ziet leerlingen of studenten waarbij je geldproblemen vermoedt en wilt hen helpen. Een gesprek aangaan is dan de eerste stap. Maar je ziet op tegen het voeren van zo'n gesprek, of je weet niet hoe je dit het beste aan kunt pakken. In deze handreiking lees je hoe je het gesprek over geld kunt aangaan en welke signalen kunnen duiden op geldproblemen.

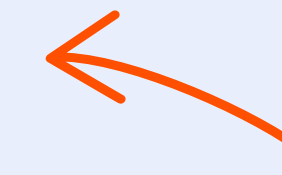
Lange termijn

Blog

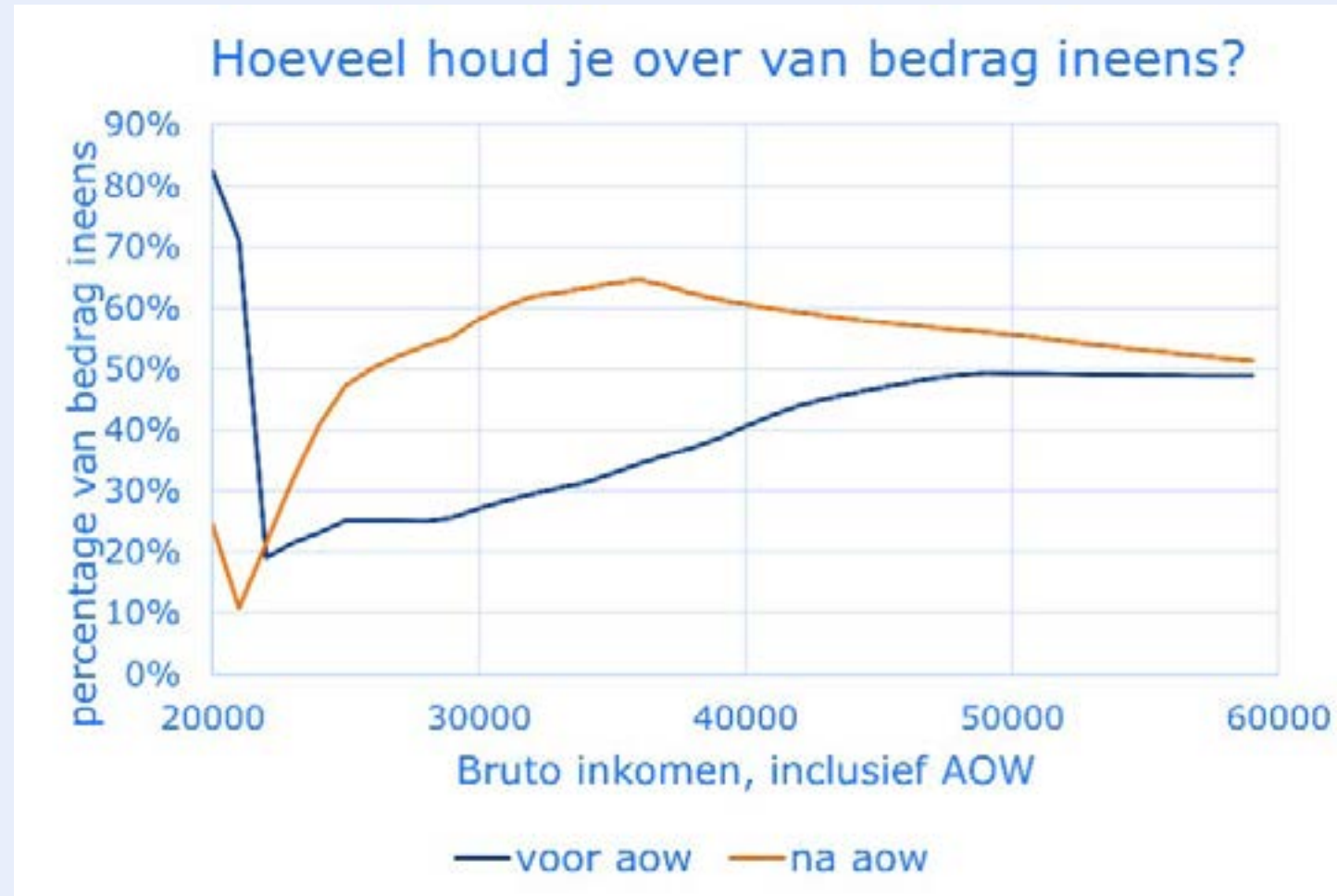
Groot bedrag ineens op pensioendatum verdient betere fiscale begeleiding

In een blog dat zij in het voorjaar van 2022 publiceerden, gaan Nibud-pensioenexperts Michael Visser en Marcel Warnaar in op de gevolgen van de Wet bedrag ineens. Deze wet zou op 1 januari 2023 ingaan, maar de inwerkingtreding is uitgesteld (naar verwachting tot 2024). De Wet bedrag ineens maakt het voor consumenten mogelijk om aan het begin

van hun pensioen te kiezen voor de opname van een groot bedrag ineens. Dit kan echter nadelige effecten hebben op bijvoorbeeld het recht op toeslagen. Visser en Warnaar pleitten in deze blog dan ook voor het fiscaal neutraal maken van het bedrag ineens. Dat wil zeggen dat het bedrag voor bijvoorbeeld de toeslagen zou moeten worden vrijgesteld.

'Het is mooi dat er zoveel te kiezen valt bij pensionering, maar mensen moeten wel goed weten wat de gevolgen van keuzes zijn. Daar help ik graag bij.'
- Michael Visser

Nieuwe Nibud-tool helpt consumenten bij lastige pensioenkeuzes

In 2022 werkte het Nibud aan het project *Blik op pensioen*. Onderdeel van *Blik op pensioen* is de ontwikkeling van het *Geldplan Bijna pensioen*. Dit geldplan zal werknemers vanaf ongeveer 55 jaar gaan helpen bij het maken van pensioenkeuzes. Onderzoeksbureau Muzus deed onderzoek

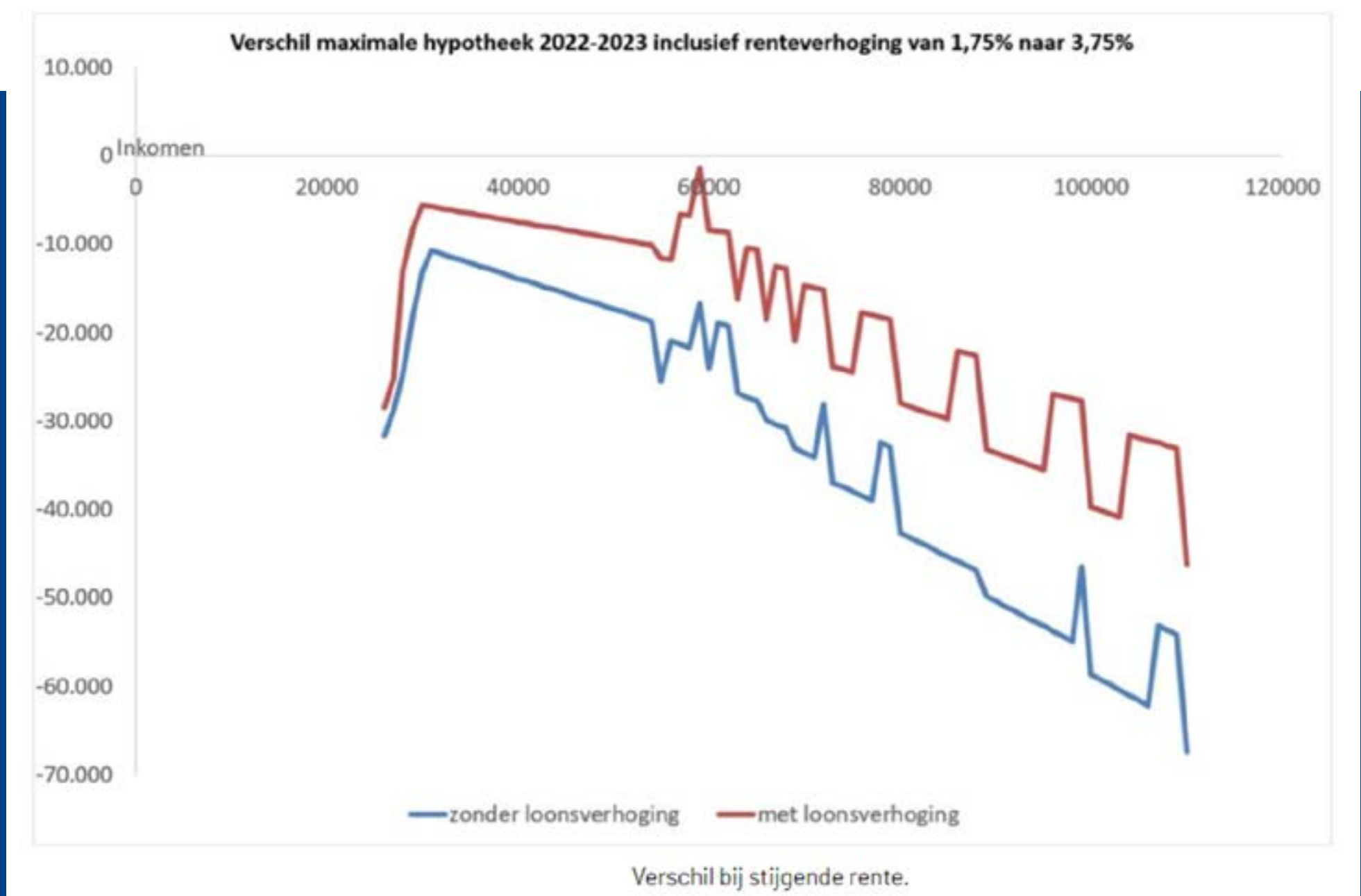
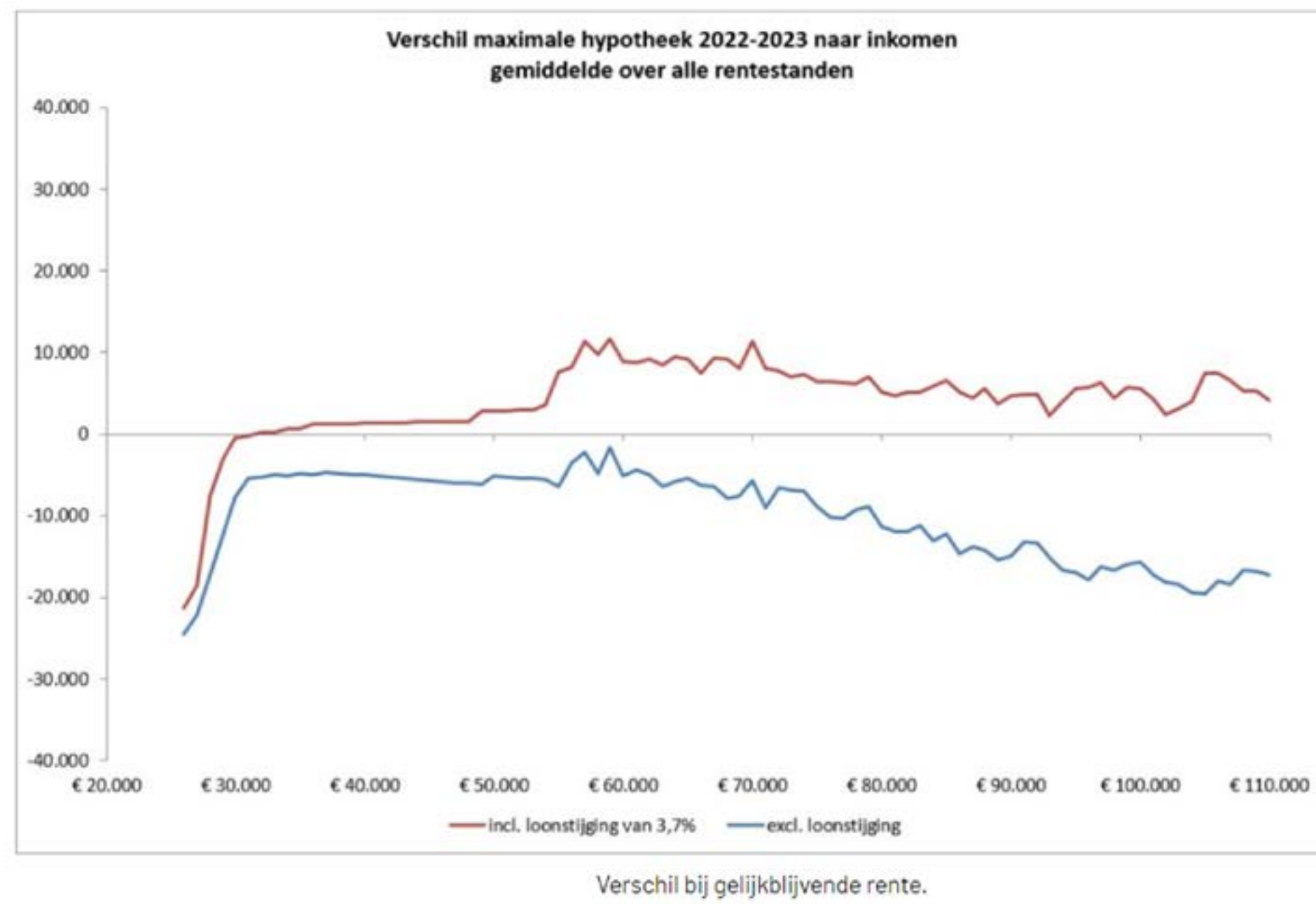
voor dit geldplan en constateerde 11 sleutelmomenten die van invloed zijn op de keuze die mensen uiteindelijk maken. Samen met een literatuurstudie die het Nibud deed, vormt dit onderzoek de basis van het *Geldplan Bijna pensioen* dat in 2023 klaar zal zijn.

Wijzigingen financieringslastpercentages 2023 vielen mee

De op Prinsjesdag aangekondigde maatregelen om de koopkracht op peil te houden, lieten de wijzigingen in de financieringslastpercentages voor 2023 meevallen. Dat bleek toen het Nibud in november het adviesrapport hierover publiceerde. Dankzij de ondersteuning via belastingen en heffingskortingen

zullen mensen in 2023 meer in hun portemonnee overhouden dan eerder verwacht. Dat betekent dat we de financieringslastpercentages minder hoefden te verkrappen dan gedacht. Wel is het zo dat door de stijgende rente alleen mensen met loonstijgingen daadwerkelijk meer zullen kunnen lenen.

Risico op problemen voor moeilijk rondkomende huurders

Voor de Federatie Amsterdamse Huurderskoepel (FAH) onderzocht het Nibud hoe huurders hun financiële situatie ervaren. We concludeerden dat huurders die moeilijk rondkomen, risico lopen op financiële en sociale problemen én op gezondheidsproblemen. Om rond te kunnen komen, gaan zij creatief en (door stress) soms irrationeel met geld om. Ze hebben moeite met het opbouwen en aanspreken van een buffer en vragen niet altijd de inkomensondersteunende regelingen aan waar ze recht op hebben. Ze willen schuiven aan de uitgavenkant, maar geven aan dat daar de rek er wel uit is. Om de kans op problemen te verkleinen, moet hun inkomen toenemen of moeten hun vaste lasten dalen.

Twee derde huurders met toeslag slechter af bij veranderingen huurtoeslag 2024

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties analyseerde het Nibud de plannen die de nieuwe coalitie heeft met de huurtoeslag. Al eerder in 2022 zagen we dat die plannen nadelig konden uitpakken. In het rapport *Impactanalyse verandering huurtoeslag* stelden we vast dat bijna twee derde van de huurtoeslagontvangers er op achteruit zal gaan als de plannen doorgaan. We vinden dat veranderingen in de huurtoeslag niet tot een financiële verslechtering mogen leiden en hebben het kabinet afgeraden om ze door te zetten.

Rondkomen met een laag inkomen

Amsterdamse huurders aan het woord

Annette Groen, Nouschka Veerman, Sanne Lamers

Impactanalyse verandering huurtoeslag

Jasja Bos, Marjan Verberk, Marcel Warnaar

Onderzoek en advies

Koopkrachtberekeningen

Minstens 2x per jaar onderzoekt het Nibud de gevolgen van nieuw beleid op de portemonnee van Nederlandse huishoudens. Zorgen maatregelen voor meer of minder bestedingsruimte? Op Prinsjesdag publiceren we zo snel

mogelijk na het verschijnen van de Miljoenennota onze bevindingen. Dat doen we opnieuw in januari, als de voornemens werkelijkheid zijn geworden. Zie p. 5 en p. 9 voor de berekeningen die we in 2022 maakten.

Advies

Financieringslastnormen

Met het jaarlijkse rapport *Advies financieringslastnormen* adviseert het Nibud de Rijksoverheid over de financieringslastnormen voor hypothecaire financiering. Oftewel: hoeveel kunnen huishoudens in een komend jaar verantwoord lenen voor een woning? Gedurende het jaar consulteert het Nibud voor dit advies partijen als de AFM, DNB, NVB, het Verbond van Verzekeraars, VEH en de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. In het najaar publiceren we het rapport als het is aangeboden aan de Tweede Kamer. In de Volkskrant legde Nibud-hypotheekexpert Marcel Warnaar eerder in het jaar al uit hoe en waarom het Nibud graag 'een hek aan de rand van de afgrond zet'.

Bron: Volkskrant, 27 mei 2022

Arjan Vliegenthart in Commissie sociaal minimum

De huidige regeringspartijen hebben afgesproken om het sociaal minimum iedere 4 jaar opnieuw te bekijken. Kun je van het minimum leven en ervan meedoen in de samenleving of is herijking noodzakelijk? Om dit te bepalen is de Commissie sociaal minimum in het leven geroepen. Nibud-directeur Arjan Vliegenthart zit in deze commissie op persoonlijke titel, maar brengt uiteraard de kennis en expertise van het Nibud mee. Zijn collega-commissieleden komen zowel uit de wetenschap als uit de praktijk. Over deze commissie kun je [hier](#) meer lezen. In 2023 brengt de commissie haar advies uit.

Kabinet stelt commissie in die sociaal minimum gaat onderzoeken

Nieuwsbericht | 08-07-2022 | 15:00

In het coalitieakkoord is afgesproken om iedere vier jaar het sociaal minimum te herijken en vast te stellen of dit toereikend is om van te leven en mee te doen in de samenleving. Als eerste stap hier naartoe vragen minister Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en minister Van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid advies aan een onafhankelijke commissie.

Bron: Rijksoverheid, 8 juli 2022

Miljoenennota 2022

Uitkeringen en minimumloon 10 procent hoger

In het najaar van 2020 publiceerde het Nibud een analyse van 5 jaar armoedebeleid in 80 gemeenten. Uit deze analyse bleek dat inkomensondersteunende maatregelen niet konden voorkomen dat tienduizenden huishoudens maandelijks tientallen euro's tekortkwamen. De enige logische aanbeveling die het Nibud daarop kon doen, was: verhoog de bijstand en het minimumloon. De hoge inflatie in de jaren erna maakte dit advies nog urgenter. Op Prinsjesdag 2022 werd bekend dat de regering in 2023 de uitkeringen, het minimumloon en de AOW met 10 procent verhoogt.

'Eindelijk weten mensen waar ze aan toe zijn'

Malika Sevil
AMSTERDAM

Een plafond voor de energiekosten, een verhoging van het minimumloon, een noodfonds en niet te vergeten: eindelijk zekerheid en perspectief. 'Dit is hard nodig, ook omdat mensen meer financiële rust zullen ervaren,' zegt Arjan Vliegenthart, directeur van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud).

U bent opgelucht?
"Ja, we maakten ons echt grote zorgen over wat er gebeurt met de huishoudportemonnee van de Nederlanders. Het kabinet komt nu eindelijk in actie met een breed koopkrachtpakket en een plafond voor de energieprijzen. Aan de ene kant worden mensen gestut in de portemonnee en aan de andere kant, wat ook heel belangrijk is, weten ze waar ze aan toe zijn."

"Mensen werden geconfronteerd met stijgende energierekeningen en wisten niet waar het zou eindigen. Nu zegt het kabinet: we zetten er een plafond op. Dat geeft een heleboel mensen het inzicht dat ze nodig hebben om daarna zelf weer aan de slag te gaan om inkomsten en uitgaven in met elkaar in overeenstemming te brengen. Daarmee krijgen mensen ook weer makkelijker vat op het geld. En dus ook meer greep op het leven."

Bedoelt u daarmee ook dat mensen financieel perspectief en zekerheid nodig hebben om niet moedeloos te raken?
"Zeker. Mensen worden er wanhopig van. Want waar eindigt dit? De boodschappen worden duurder en duurder, de energieprijzen blijven stijgen. Mensen weten niet waar het eindigt. Zo'n prijsplafond en het koopkrachtpakket helpen ervoor te zorgen dat

mensen meer financiële rust zullen ervaren."

Bent u helemaal gerustgesteld?
"Nee, we zien dat de middeninkomens er ten opzichte van 1 januari van 2022 niet op vooruit gaan. Veel huishoudens hebben moeten interen op hun spaarrekening en hebben

'Wij zeggen: reken u niet rijk, budgetteer goed, want het zijn rare tijden'

betalingsachterstanden. Met name inkomens rond en boven modaal zullen merken dat zij nog steeds op hun uitgaven moeten letten. Die groep blijft puzzelen. Wij zeggen vanuit het Nibud dan ook tegen Nederland: reken u niet rijk. Dit pakket doet echt wel wat, maar het is nog steeds zaak

Koopkrachtsteun voor lage inkomens

Volgens berekeningen van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) zullen met name de lage inkomens er volgend jaar op vooruit gaan. Zij profiteren van de verhoging van de bijstand, een energietoeslag en verhogingen van de huur- en zorgtoeslag. Huishoudens met kinderen merken daarnaast ook dat de kinderbijslag en het kindgebonden budget worden verhoogd. Het minimumloon stijgt volgend jaar 10 procent. Zelfstandigen gaan er minder hard op vooruit, berekende het Nibud. Zij zullen merken dat de zelfstandigenaftrek wordt verminderd.

om goed te budgetteren, want het zijn rare tijden."

U doet ook een oproep tot coulance bij betalingsachterstanden.

"We hebben afgelopen half jaar echt veel mensen gezien die in de betalingsproblemen zijn gekomen. Voor hen zijn de problemen met dit pakket niet meteen opgelost. Deze mensen moeten de tijd en de ruimte krijgen om de geleden schade op een goede manier te kunnen verwerken. Daarbij is niet alleen de regering aan zet, maar bijvoorbeeld ook de woningcorporaties, energiebedrijven en incassobureaus. Worden mensen hun huis uit gezet als ze de huur niet betalen? Wordt het gas afgesloten als de reke-

ning niet wordt voldaan? Wij roepen op tot coulance."

Als voor mensen zekerheid en perspectief zo belangrijk zijn om financiële de boel op een rijtje te krijgen, heeft het kabinet Nederland dan niet ontzettend lang laten bungelen in onzekerheid?

"De oplossing komt te laat, ja. Oostelijk had al veel langer een prijsplafond en in Duitsland was al een groot koopkrachtpakket afgekondigd. In Nederland is kostbare tijd verloren gegaan. We zijn opgelucht over dit pakket, maar het kabinet had met eerder ingrijpen bij veel mensen een hoop stress en financiële problemen kunnen voorkomen."

Bron: Parool, 21 september 2022

Nieuwe website

Vernieuwd!

Nibud.nl

Op dinsdagochtend 29 maart 2022 ging onze nieuwe website live: een moment waar het Nibud-webteam meer dan een jaar naartoe werkte. De vernieuwde versie van [Nibud.nl](https://www.nibud.nl) heeft een fris uiterlijk, is toegankelijker en beter vindbaar. Ook actualiseerden we de publieksvoorlichting aan de hand van de laatste inzichten en laten we nog beter zien hoe professionals onze kennis, tools en trainingen in de praktijk kunnen inzetten. In de dossiers bundelen we de laatste inzichten rondom maatschappelijke thema's die het Nibud als speerpunten heeft benoemd in de strijd voor een Nederland zonder geldproblemen.

'Dankzij dit project heb ik veel geleerd over webtoegankelijkheid en hoe belangrijk dat is.'
- Max Pijnenburg

Deskundigheidsbevordering

Training voor vrijwilligers

Ondersteunen bij geldzaken

In 2022 vernieuwden we samen met Humanitas, SchuldHulpMaatje en LSTA de vrijwilligerstraining *Ondersteunen bij geldzaken*. Deze training, die bestaat uit 6 online modules en een afsluitende bijeenkomst, biedt ervaren én nieuwe vrijwilligers in de thuisadministratie alles wat zij nodig hebben om mensen goed te begeleiden bij hun geldzaken. De vorm, inhoud en techniek werden voor deze nieuwe versie geüpdatet en de training kreeg een interactiever karakter, zodat deelnemers de geleerde kennis meteen in de praktijk kunnen brengen. Nibud-collega's Shanti Kneefel en Brigitte ter Laak vertellen je er meer over in de video links van dit artikel.

Dit project kwam tot stand met financiering van de Rabo Foundation en NN Group.

Deskundigheidsbevordering

Vrijwilligers maken het verschil

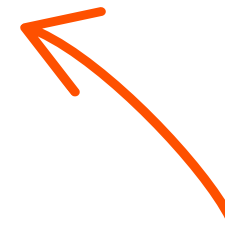
Landelijke Vrijwilligersdag 2022

Op zaterdag 12 november kwamen zo'n 300 vrijwilligers in de thuisadministratie bij elkaar in het hoofdkantoor van de Rabobank in Utrecht. Daar was de Landelijke Vrijwilligersdag die in het teken stond van de boodschap: vrijwilligers maken het verschil. Minister Carola Schouten voor Armoedebeleid bedankte hen voor hun tomeloze inzet: 'Zonder jullie was ik nergens.'

Tijdens het ochtendprogramma werd de vernieuwde vrijwilligerstraining *Ondersteunen bij geldzaken* officieel gelanceerd en benadrukte ook Arjan Vliegthart dat vrijwilligers voor iedereen van onschatbare waarde zijn. Het middagprogramma draaide om verbinding en inspiratie, met presentaties, een theatervoorstelling en ruimte om ervaringen uit te wisselen met andere vrijwilligers uit de thuisadministratie. We organiseerden de Landelijke Vrijwilligersdag samen met Humanitas, Schuldhulpmaatje, LSTA, fikks, Rabobank, Rabo Foundation en NN Group.

'Het is zo belangrijk om elkaar te ontmoeten en alle vrijwilligers te kunnen bedanken voor hun harde werk.'
- Anne-Mart Kuipers

Voorlichting op maat

Gratis cursus

Aan de slag met je geldzaken

Om onze campagne *Het leven weer betaalbaar, dat doen we met elkaar* extra kracht bij te zetten, lanceerden we in november 2022 de gratis, online cursus *Aan de slag met je geldzaken*. Hiermee kunnen alle Nederlanders in deze uitzonderlijke tijd grip op hun geldzaken krijgen, houden of verstevigen. Dit doen zij op hun eigen tempo: op basis van enkele vragen aan het begin krijgen zij een advies over de te volgen modules, maar uiteindelijk bepalen cursisten zelf wat zij willen leren en wanneer.

Aan de slag met je geldzaken is succesvol en werd in de eerste 4 maanden na livegang al meer dan 11.000 keer gedaan. Daarom stellen we de online cursus langer beschikbaar - tot en met 30 juni 2023.

Editie 2022-2023

Prijzengids Editie 2022-2023

De *Prijzengids* is er voor iedereen die direct of indirect te maken heeft met de uitvoering of regelgeving van de bijzondere bijstand. In de zomer van 2022 berekenden onze kenniscollega's opnieuw de prijzen van veel belangrijke artikelen en diensten, van babykleding tot de kosten van een uitvaart. Met deze gegevens kan een passende vergoeding worden vastgesteld op het moment dat iemand bijzondere bijstand aanvraagt.

'Beleidsuitvoerders en budgetcoaches houvast bieden bij financiële begeleiding: daar dragen wij met het Budgethandboek al bijna 40 jaar aan bij'
-Sandra Schoenmakers

Actuele cijfers

het Budgethandboek

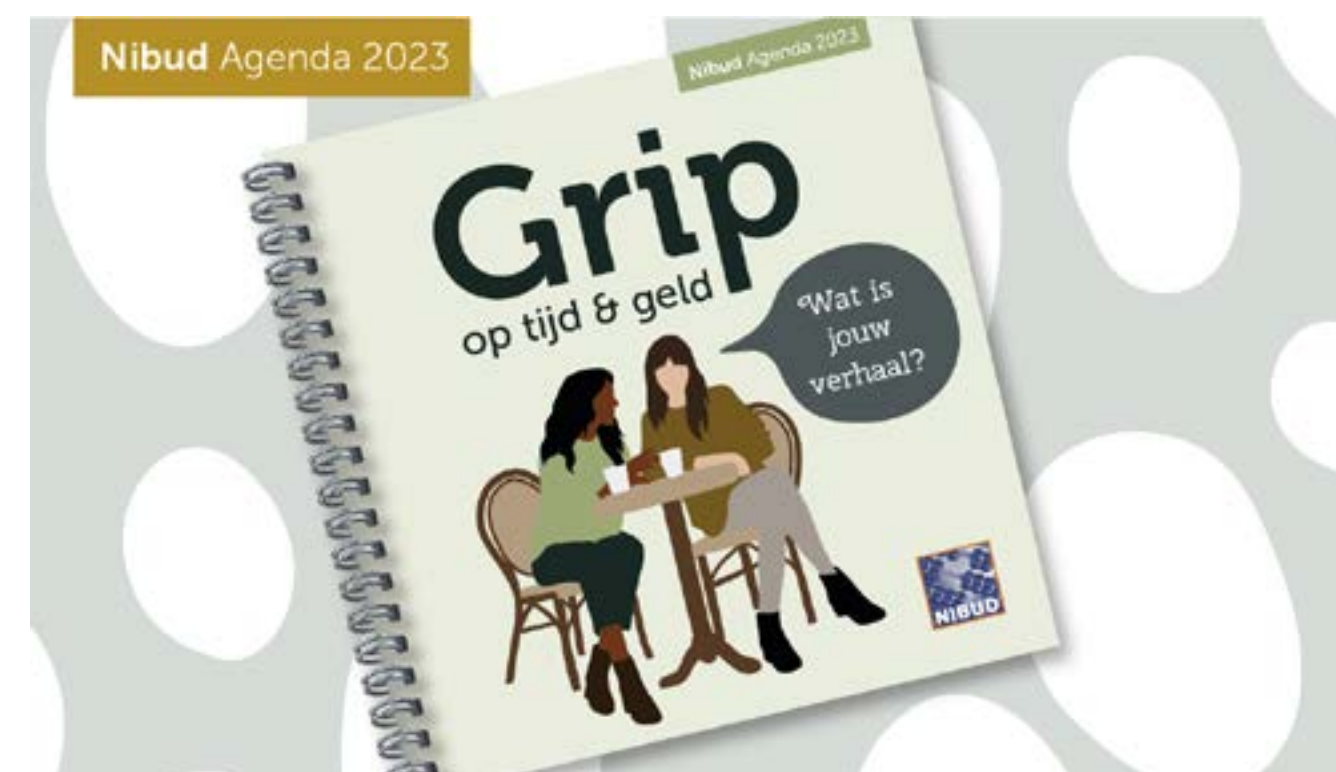
In maart verscheen de nieuwe editie van het *Budgethandboek*: een naslagwerk voor professionals die consumenten adviseren over hun financiën. Het *Budgethandboek* bevat alle relevante uitgavencijfers. Die kun je bijvoorbeeld gebruiken voor het opstellen van een realistische begroting, of voor het maken van een advies over een verantwoorde huur. Ieder jaar actualiseren de experts van het Nibud het *Budgethandboek* op basis van de nieuwste wet- en regelgeving. Er is ook een online tool, waarmee we de cijfers en gegevens overzichtelijk in beeld brengen.

Voorlichting op maat

De Nibud Agenda 2023

Afspraken bijhouden en tegelijkertijd werken aan gezond financieel gedrag? Het kan met de *Nibud Agenda*, die als altijd gevuld was met handige tips en slimme weetjes over geld. Het centrale thema was 'Wat is jouw verhaal?', waarbij 10 mensen een inkijkje gaven in hun financiële situatie en vertelden over hoe zij omgaan met geld. Nog voordat 2023 begon, waren alle 4.000 exemplaren al uitverkocht. Onder andere de gemeenten Amersfoort, Dordrecht en Zwolle bestelden de *Nibud Agenda* voor hun inwoners.

Speciale edities en focus op energie

Nibud Geldkranten

We maakten vorig jaar weer meerdere geldkranten op maat. Bijvoorbeeld in samenwerking met de gemeenten Leiden, Venlo en Midden-Drenthe. Hun inwoners kregen handige informatie, tools en tips voor het krijgen én houden van grip op geld en lazen ook waar zij in de gemeente terecht kunnen als grip krijgen zelf niet meer lukt. Bij veel geldkranten lag de focus op energie. Met besparingstips en alle informatie over (het aanvragen van) de energietoeslag. Bedrijven met werknemers die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt wisten ons ook te

vinden voor een geldkrant. Zo maakten we een editie voor Ergon uit Eindhoven en een editie voor Senzer uit Helmond. Deze speciale kranten sluiten met veel beeld en heldere taal aan op de belevingswereld van de vaak laaggeletterde doelgroep.

In totaal hebben in 2022 zo'n 73.000 huishoudens een *Nibud Geldkrant* ontvangen via hun gemeente of werkgever.

Samenwerking

Oval Table

Bij de Nibud Oval Table komt onze relaties uit de financiële wereld samen, zoals banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Zij hebben 1 ding gemeen: allen ondersteunen zij de Nibud-onderzoeken. Eind juni organiseerden we voor hen een bijeenkomst, waarbij de gevolgen van de hoge inflatie centraal stonden. Want voor het eerst zagen we dat niet alleen minima moeilijk rondkwamen, maar ook dat mensen met een wat hoger inkomen hun best moesten doen om het budget sluitend te krijgen. Er was veel ruimte voor inbreng van alle partijen. Want wat merken zij aan hun klanten en in hun werk? En wat kunnen we nog verwachten als deze situatie aanhoudt? In de 2de helft van de bijeenkomst nam het Nibud de aanwezigen mee in recente onderzoeken en in het gedrag van consumenten.

Inspiratie en ervaringen delen

Op bezoek bij het CEBUD

Ook in België wordt hard gewerkt aan de droom van een samenleving zonder geldproblemen. In juni brachten we daarom een bezoek aan onze collega's van het CEBUD, het Centrum voor budgetadvies en -onderzoek van Thomas More. We wisselden ervaringen uit en leerden van elkaars aanpak. Bijvoorbeeld op het gebied van armoedebestrijding, minimuminkomens en sociale toeslagen. Maar ook over het stimuleren van financiële redzaamheid van werknemers. Het was een inspirerende dag!

Platforms

Armoedebeleid en Schuldhulpverlening

In 2022 organiseerden we samen met Stimulansz 6 onlinebijeenkomsten voor de Platforms Armoedebeleid en Schuldhulpverlening. Met deze platforms gaan we dieper in op de vertaling van nieuwe wet- en regelgeving naar gemeentelijk beleid. Ook kijken we naar andere ontwikkelingen en recente wetenschappelijke onderzoeken die van invloed kunnen zijn op het beleid en de uitvoering daarvan. Naast de deelnemende gemeenten schoven ook het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en organisaties als de VNG, NVVK en Divosa aan om ervaringen uit te wisselen.

Het centrale thema tijdens alle bijeenkomsten van het Platform Armoedebeleid was de energietoeslag. Van de regels en uitvoering tot naar wat gemeenten kunnen betekenen voor de groep werkende armen die zich in het kader van de energietoeslag bij hen meldt. Ook kwamen knelpunten van jongvolwassenen in de bijstand aan bod en bespraken we de gemeentelijke afhandeling van de toeslagenaffaire. Bij het Platform Schuldhulpverlening ging het onder andere over hoe om te gaan met de stijgende energieprijzen in de vroegsignalering en in de uitvoering van het VTLB (vrij te laten bedrag), over financiële knelpunten van statushouders en over de rechtbank als vindplaats voor mensen met financiële problemen.

'Expertise, ervaringen en actuele ontwikkelingen uitwisselen geeft nieuwe inzichten en biedt mogelijkheden om maatschappelijke vraagstukken samen handen en voeten te geven.'

- Marion Weijers

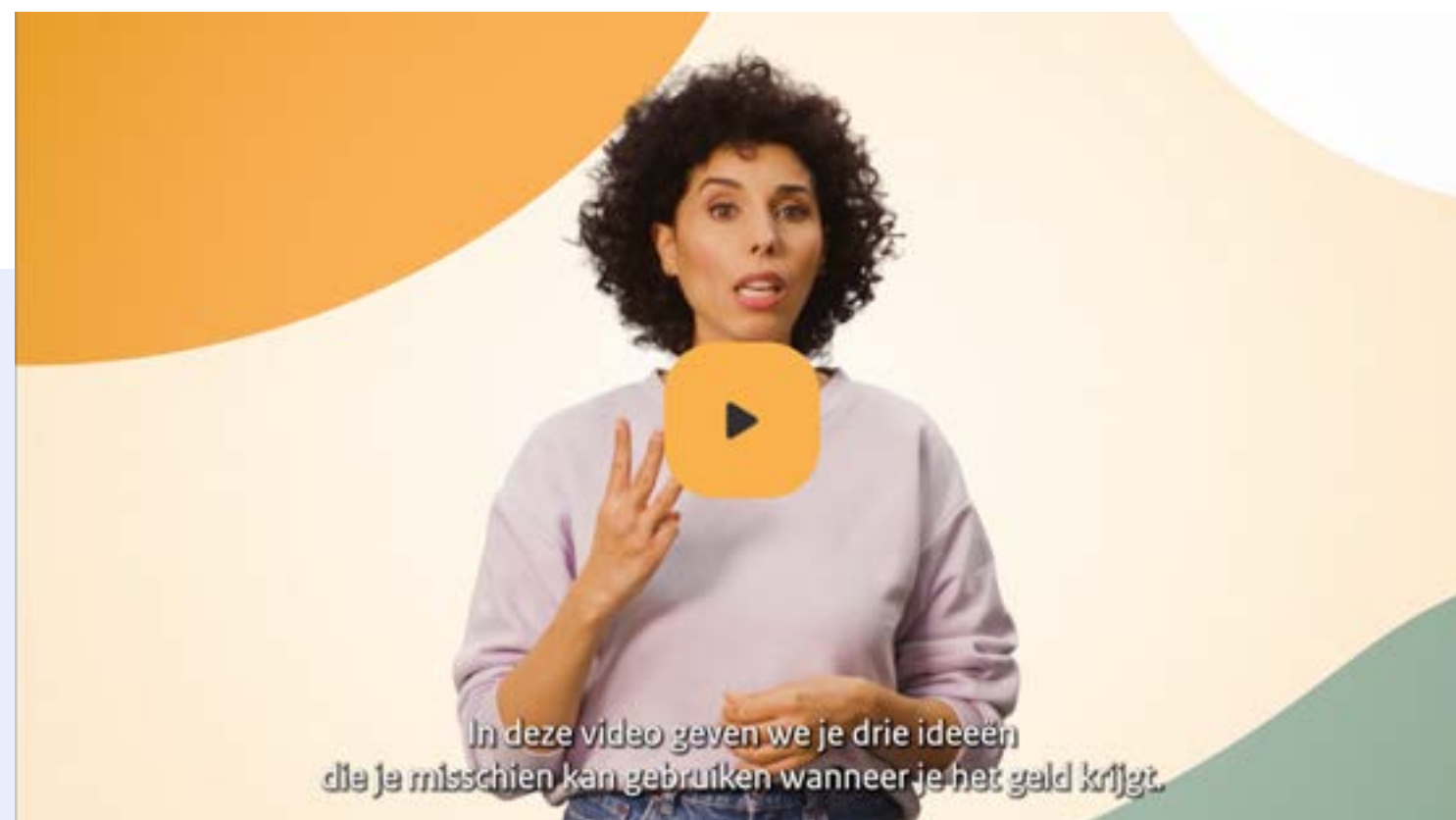
Samenwerking

Toeslagenaffaire

Advies voor kinderen en jongeren

De Kindregeling is er voor kinderen en jongeren van gedupeerde ouders in de toeslagenaffaire. Vanaf november 2022 ontvingen deze kinderen en jongeren een brief van Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT), waarin staat dat zij ter compensatie een geldbedrag ontvangen en om welk bedrag het gaat.

De brief verwijst ook naar [kindregelingvoorjou.nl](https://www.kindregelingvoorjou.nl). Op deze website staat alle informatie rondom de Kindregeling. Bijvoorbeeld wat de regeling inhoudt, hoe het geldbedrag berekend is en waar kinderen en jongeren terecht kunnen voor meer hulp. Om ze te helpen om te gaan met het geldbedrag, staan er op deze site ook adviezen van het Nibud. Bijvoorbeeld over het maken van een spaarplan, veilig bankieren en waar je op moet letten als je gaat beleggen. Bij de adviezen hoort ook een video, die je bekijkt door te klikken op de afbeelding hieronder.

De Financiële GezondheidsCheck

Het roerige jaar 2022 had impact op de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens. Dat bleek ook uit het onderzoek *Samen op weg naar een financieel gezond Nederland*, een samenwerking tussen Deloitte,

ING, de Universiteit Leiden en het Nibud. In vergelijking met 2021 zagen we in 2022 een groeiende groep 'financieel kwetsbare' en de 'financieel ongezonde' huishoudens. In 2022 was 60 procent van de Nederlanders financieel ongezond of kwetsbaar, een groei van 10 procentpunt ten opzichte het jaar ervoor.

Naar aanleiding van het onderzoek werd de *Financiële GezondheidsCheck* ontwikkeld. Deze check is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en meet op een eenvoudige manier de financiële gezondheid van een huishouden. Als deelnemers 15 vragen over inkomen, uitgaven, spaargeld, leningen en financiële planning beantwoorden, laat de check zien hoe financieel gezond zij zijn. Het resultaat bepaalt ook welke concrete tips zij te zien krijgen, afgestemd op hun situatie.

In de volgende fase van de [Financiële GezondheidsCheck](#) kunnen bedrijven de check gebruiken als een monitoringstool om in beeld te brengen hoe financieel gezond hun personeel is.

'Met de Financiële GezondheidsCheck krijg je op een heel eenvoudige manier inzicht in hoe je er financieel voorstaat.'

- Cora van Horssen

Het Nibud in cijfers

Contact met het Nibud

Nibud.nl (domein) | **5,3 miljoen**
Zelfjeschuldenregelen.nl | **66.500**
Berekenuwrecht.nl | **254.700**

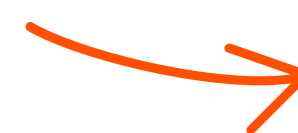
Meest bezochte pagina op nibud.nl | **Zakgeld en kleedgeld**
Drukstbezochte dag op nibud.nl -
18 januari, n.a.v. publicatie koopkrachtcijfers 2022
Aanmeldingen e-mailcoaching Check, Plan, Spaar | **625**
Aanmeldingen e-mailcoaching Bewaar | **662**
Aanmeldingen e-mailcoaching Jaarplanner | **1.700**
Abonnees nieuwsbrieven | **77.875**
Contact met het Nibud (telefoon en e-mail) | **2.451**

Gebruik geldplannen

Geldplan Beter rondkomen | **5.692**
Geldplan Bijna 18 | **10.059**
Geldplan Kom uit de geldzorgen | **2.592**
Geldplan Pensioen | **5.081**
Geldplan Rondkomen met kinderen | **1.866**
Geldplan Sparen, aflossen of beleggen | **22.919**
Geldplan Statushouders | **1.182**
Geldplan Studie (klein)kinderen | **4.490**
Geldplan Werkloosheid | **1.625**
Geldplan ZZP | **3.844**
Geldplan Scheiden | **7.885**
116 aansluitingen bij Startpunt Geldzaken

'In 2022 wisten steeds meer werkgevers ons te vinden met de vraag: Wat kan ik betekenen voor een werknemer die geldzorgen heeft?'
- **Shanti Kneefel**

Gebruik tools en tests

Persoonlijk Budgetadvies | **194.000**
BufferBerekenaar | **361.500**
Risicometer Lenen | **2.800**
KoopkrachtBerekenaar Nibud | **38.500**
Geldtypetest | **36.000**
WerkZorgBerekenaar | **18.100**
WerkUrenBerekenaar | **133.000**
UitvaartBerekenaar (t/m april 2022) | **4.210**
Pensioenschijf-van-vijf | **45.400**
Kostenscan Personeel met schulden | **490**
Geldwijzer Nabestaanden | **11.400**
Pensioenstarter | **3.800**
Uitkeringnaarwerk-berekenaar | **5.200**
Financiële GezondheidsCheck (vanaf november 2022) | **11.500**

Nibud in de media

Aantal berichten online | **16.416**
Aantal berichten RTV | **1.366**
Aantal berichten print | **1.443**
Aantal berichten social media | **25.081**

Nibud

Opgericht | **1979**
Medewerkers | **36**
Gevestigd | **Utrecht**

Onderzoeken, adviezen en opleidingen

Onderzoeken, consultaties en adviezen | **11**
Minima-effectrapportages voor gemeenten | **19**
Huur-inkomensberekeningen | **7**
Koopkrachtberekeningen | **2**
Financials die Helpen met geldzaken volgden | **491**
Vrijwilligers die Helpen met de thuisadministratie volgden | **169**
Aantal workshops Voor 1 dag arm aan professionals | **13**

Balans

Samengevatte balans per 31 december 2022 (na resultaatbestemming) van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Activa

Vaste activa	31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	€ 112.071	€ 16.653
Vlottende activa	31-12-2022	31-12-2021
Vorraden	€ 6.572	€ 9.449
Vorderingen	€ 656.767	€ 881.204
Liquide middelen	€ 799.493	€ 870.499
Totaal activa	€ 1.574.903	€ 1.777.805

Passiva

Reserves	31-12-2022	31-12-2021
Continuïteitsreserve	€ 971.235	€ 1.046.993
Totale reserves	€ 971.235	€ 1.046.993
Kortlopende schulden	€ 603.668	€ 730.812
Totaal passiva	€ 1.574.903	€ 1.777.805

Staat van baten en lasten

Samengevatte staat van baten en lasten 2022 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Baten	€ 4.364.866	€ 4.363.865
Projectlasten	€ 951.216	€ 1.210.904
Brutomarge	€ 3.413.650	€ 3.152.961
Personeelslasten	€ 3.041.390	€ 2.704.879
Afschrijvingen	€ 11.258	€ 33.083
Overige lasten	€ 431.671	€ 384.219
Som van de lasten	€ 3.484.319	€ 3.122.181
Bedrijfsresultaat	- € 70.669	€ 30.780
Rentebaten en -lasten	- € 7.559	- € 3.470
Resultaat voor belastingen	- € 78.228	€ 27.310
Belastingen	€ 2.470	- € 555
Resultaat na belastingen	- € 75.758	€ 26.755
Resultaatbestemming		
Onttrekking/toevoeging aan de continuïteitsreserve	- € 75.758	€ 26.755
Totaal	- € 75.758	€ 26.755

Verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directeur-bestuurder en Raad van Toezicht van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2022 (hierna 'de samengevatte jaarrekening') van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting te Utrecht is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2022 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2022 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

- de samengevatte balans per 31 december 2022;
- de samengevatte staat van baten en lasten over 2022.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende Rjk C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 5 juli 2023.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2022 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting in onze controleverklaring van 5 juli 2023.

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht van voor de samengevatte jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening 2022. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Was getekend te Amersfoort, 5 juli 2023.

WITH Accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

Het Nibud in het kort

We willen een maatschappij waarin mensen kunnen rondkomen met hun geld. We gaan voor veranderingen die mensen met financiële problemen helpen en die voorkomen dat mensen financiële problemen krijgen of in financieel kwetsbare posities terechtkomen.

Onze droom

Een Nederland zonder geldproblemen, waarbij iedereen kan rondkomen, nu en in de toekomst, dat is onze droom. We bieden actuele cijfers over hoe Nederlanders met geld omgaan en hoe zij zich binnen en met hun financiële mogelijkheden gedragen. En we laten zien wat de effecten van wetten, regels en beleid op hen zijn. We vertalen deze kennis naar handvatten voor de praktijk. We werken daarbij samen met diverse partners in Nederland, met wie we onze

ambitie delen om financiële problemen te voorkomen. En we roepen organisaties en bestuurders op om hun verantwoordelijkheid te nemen en hun invloed te gebruiken om te voorkomen dat mensen in een financieel kwetsbare positie terechtkomen of financiële problemen krijgen.

Al bijna 45 jaar

Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting is opgericht in 1979 vanuit de wens dat er 1 plek is in Nederland voor onafhankelijk, deskundig en betrouwbaar advies over de financiën van particuliere huishoudens.

Het Nibud is het enige instituut in Nederland dat al bijna 45 jaar kennis over huishoudfinanciën verzamelt, onderzoekt, analyseert en omzet in praktische adviezen en hulpmiddelen.

Contact

Heb je een vraag voor het Nibud?
Neem dan contact met ons op.

Het Nibud is bereikbaar op
030 - 239 13 50 en via info@nibud.nl.

Tekst en vormgeving

Teksten en beeldredactie: [Nibud](#)
- Ilse Verweij en Karin Radstaak
Vormgeving: [Enof creatieve communicatie](#)

© Nibud, juni 2023

